

Siseministri määruse „Kodanikuühiskonna rahvusvahelise koostöö toetamise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel. Määrusega reguleeritakse kodanikuühiskonna valdkonnas rahvusvahelist koostööd arendavate ja toetavate taotlusvoorude läbiviimise, toetuse taotlemise, taotluse menetlemise, toetuse kasutamise ning tagasinõudmise tingimusi ja korda.

Eelnõus määratakse kindlaks toetuse taotlemise ja menetlemise tingimused, sealhulgas nõuded taotlejale ja taotlusele, kulude abikõlblikkuse tingimused, toetatavad tegevused ning järelevalve ja aruandluse kord. Toetust annab sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK), kes vastutab ka taotlusvooru läbiviimise, taotluste hindamise ja toetuse kasutamise kontrollimise eest.

Käesoleva toetuse andmise peamine eesmärk on edendada Eesti vabaühenduste rahvusvahelist koostööd, soodustada teadmiste ja kogemuste vahetust ning suurendada Eesti kodanikuühiskonna tuntust maailmas. Tugev kodanikuühiskond on demokraatia ja julgeoleku vundament ning rahvusvaheline koostöö, võrgustik ja hea maine toetavad seda vundamenti.

Selle eesmärgi saavutamiseks korraldatakse taotlusvoore kolmes suunas:

- Rahvusvaheliste katusorganisatsioonide sündmuste korraldamine: Toetus aitab Eestis korraldada rahvusvahelisi sündmusi, mis toovad kokku vabaühendusi üle maailma. See annab Eesti vabaühendustele võimaluse olla võõrustaja rollis, tuues siia olulisi valdkondlikke tegijaid ja eksperte.
- Reisitoetused: Vabaühenduste liikmetele antakse reisitoetust, et nad saaksid osaleda rahvusvahelistel üritustel, konverentsidel ja kohtumistel. See võimaldab meie ekspertidel jagada Eesti kogemusi ja õppida teiste riikide parimatest praktikatest, näiteks sotsiaalse innovatsiooni või noorte kaasamise teemadel.
- Kaasosalus rahvusvahelises välisprojektis: Toetatakse Eesti vabaühenduste osalemist rahvusvahelistes projektides väljaspool Eestit. See hõlmab erinevaid lühi- ja pikaajalisi projekte erinevates valdkondades, kus Eesti vabaühendused on partneriteks koos teiste riikide organisatsioonidega.

Toetuse tulemusena peaksid Eesti kodanikuühiskond ja vabaühendused olema maailmas tuntumad, neil peaks olema laiem rahvusvaheline kontaktvõrgustik ning kõrgem kompetents koostööprojektide elluviimiseks nii Eestis kui ka piiriüleselt. Samuti luuakse täiendavaid võimalusi Eesti vabaühendustele väljaspool Eestit koostööd teha.

Rahvusvaheline koostöö pakub Eesti vabaühendustele mitmeid eeliseid:

- Teadmiste ja kogemuste jagamine: Olles osa rahvusvahelistest võrgustikest, saavad Eesti vabaühendused ligipääsu uutele ideedele, parimatele praktikatele ja innovaatilistele lahendustele, mida teiste riikide vabaühendused on välja töötanud.
- Võimestamine ja mõju suurendamine: Rahvusvahelised projektid annavad Eesti vabaühendustele võimaluse tegeleda piiriüleste probleemidega ning panustada nende lahendamisse. See aitab tõsta nende usaldusväarsust ja mõju nii kodu- kui ka välismaal.
- Võrgustiku laienemine ja uute partnerlussuhete loomine: Koostöö teiste riikide vabaühendustega loob uusi kontakte ja partnerlussuhteid, mis võivad viia edasiste ühisprojektide ja algatusteni.
- Eesti tuntuse ja maine tõstmine: Eesti vabaühenduste aktiivne osalemine rahvusvahelisel areenil aitab tutvustada Eesti kodanikuühiskonda kui avatud ja uuendusmeelset sektorit, mis panustab avatud ja demokraatlikku ühiskonda.

Kokkuvõtvalt – kodanikuühiskonna rahvusvahelise koostöö toetamise tingimused ja kord on Eesti vabaühenduste jaoks strateegiline investering, mis toob kaasa mitmekülgse kasu. Esiteks, programm süvendab teadmisi ja oskusi, võimaldades vabaühendustel rahvusvahelisest kogemusest õppida ja omandada uusi lahendusi. Teiseks, see laiendab meie vabaühenduste mõju ja nähtavust maailmas, aidates Eesti teemadel rahvusvahelisele areenile jõuda. Kolmandaks, luuakse ja tugevdatakse pikaajalisi partnerlussuhteid, mis avavad uusi koostöövõimalusi ja aitavad kaasa meie vabaühenduste konkurentsivõimele rahvusvaheliste rahastusvõimaluste osas. Lõppkokkuvõttes paraneb Eesti kuvand kui aktiivse ja uuendusmeelse kodanikuühiskonnaga riik, mis toob kasu kogu ühiskonnale.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi usuasjade ja kodanikuühiskonna osakonna juhataja Martin Tulit (martin.tulit@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi nõunik Erik Salumäe.

Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetamata.

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga, Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi ega Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

2. Eelnõu eesmärk

Eelnõu eesmärk on luua õiguslik alus ja regulatsioon toetusprogrammile, mis toetab Eesti vabaühenduste rahvusvahelist koostööd, edendab teadmiste ja kogemuste siiret ning tõstab Eesti kodanikuühiskonna rahvusvahelist tuntust ja mõju. See hõlmab selgete kriteeriumite ja protsesside kehtestamist toetuste andmiseks rahvusvaheliste sündmuste korraldamiseks, reisitoetusteks ning osalemiseks rahvusvahelistes välisprojektides, tagades programmi läbipaistvuse ja efektiivsuse. Määrusega luuakse selged toetuse andmise tingimused ja reeglid, et tagada riigieelarve vahendite läbipaistev ning eesmärgipärane kasutamine.

Kuna riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 kohaselt kehtestab minister määrusega tingimused ja korra ministeeriumi valitsemisala vahendite arvelt riigisisese toetusprogrammi elluviimiseks, toetusprogrammist vahendite saamiseks ning saadud vahendite kasutamiseks, kui nimetatud tingimused ja kord ei tulene muust õigusaktist, kehtestatakse siseministri määrus.

Toetuse andmine on seotud arengukava „Sidus Eesti 2021–2030“ ja selle programmi „Kogukondlik Eesti 2025–2028“ eesmärkide täitmisega.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb **7 peatükist ja 21 paragrahvist**. Eelnõu ülesehitus on järgmine:

- 1. peatükk „Üldsätted“ (§-d 1–4);
- 2. peatükk „Toetuse andmise alused“ (§-d 5–7);
- 3. peatükk „Nõuded taotlejale ja taotlusele“ (§-d 8–10);
- 4. peatükk „Taotlusvoorude avamine, taotluse esitamine ja menetlemine ning taotluse kohta otsuse tegemine“ (§-d 11–15);
- 5. peatükk „Toetuse maksmise tingimused, aruandlus ja tagasinõudmine“ (§-d 16–18);
- 6. peatükk „Poolte õigused ja kohustused“ (§-d 19–20);
- 7. peatükk „Vaide esitamine ja menetlemine“ (§ 21).

1. peatükk. Üldsätted

Selles peatükis sätestatakse määruse reguleerimis- ja kohaldamisala, toetuse andja, toetuse andmise eesmärk ja tulemus ning käsitletakse vähese tähtsusega abi sätteid.

Paragrahviga 1 kehtestatakse määruse reguleerimisala. Määrusega reguleeritakse toetuse andja eelarvelistest vahenditest Eesti kodanikuühiskonna rahvusvahelist koostööd arendavate ja toetavate taotlusvoorude läbiviimise, toetuse taotlemise, taotluse menetlemise, toetuse andmise ja tagasinõudmise tingimusi ja korda.

Paragrahvi 1 lõikes 2 sätestatakse, et määrust ei kohaldata Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 2023/2831 (milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes) (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023) (edaspidi *VTA määrus*) artikli 1 lõike 1 punktides a–f sätestatud juhtudel. See on vajalik, et oleks üheselt selged välistused.

VTA määruse artikli 1 lõike 1 punktides a–f sätestatud juhud on:

- kalandus- ja vesiviljelusvaldkonnas tegutsevad ettevõtjad;
- ettevõtjad, kes tegutsevad põllumajandustoodete esmase tootmisega;
- ettevõtjad, kes tegutsevad põllumajandustoodete töötlemise ja turustamisega;
- eksport kolmandatesse riikidesse või Euroopa Liidu liikmesriikidesse;
- kodumaiste kaupade ja teenuste kasutamine impordi asemel.

Paragrahviga 2 sätestatakse toetuse andmise eesmärk ja tulemus.

Toetuse andmise peamine eesmärk on edendada Eesti vabaihenduste rahvusvahelist koostööd, soodustada teadmiste ja kogemuste vahetust ning suurendada Eesti kodanikuühiskonna tuntust maailmas. Tugev kodanikuühiskond on demokraatia ja julgeoleku vundament ning rahvusvaheline koostöö, võrgustik ja hea maine toetavad seda vundamenti.

Toetuse tulemusena peaksid Eesti kodanikuühiskond ja vabaihendid olema maailmas tuntumad, neil peaks olema laiem rahvusvaheline kontaktvõrgustik ning kõrgem kompetents koostööprojektide elluviimiseks nii Eestis kui ka piiriülevalt. Samuti luuakse täiendavaid võimalusi Eesti vabaihendustele väljaspool Eestit koostööd teha.

Paragrahviga 3 nimetatakse toetuse andjaks sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital (edaspidi *KÜSK* või *toetuse andja*), kes menetleb toetuse taotlusi (edaspidi *taotlus*), teeb toetuse väljamakseid ja teostab järelevalvet toetuse kasutamise üle. Toetuse andja vastutab taotlusvooru väljakuulutamise ja koordineerimise eest, teavitab toetuse saamise võimalusest, menetleb esitatud taotlust ning otsustab, kas taotlus rahuldada või mitte jne. Toetuse andja täpsem õiguste ja kohustuste loend on toodud §-s 20.

Paragrahviga 4 sätestatakse täpsemalt vähese tähtsusega abi andmisega seonduv.

Kui määruse alusel antav toetus liigitub vähese tähtsusega abiks, siis järgitakse toetuse andmisel kohustusi ja nõudeid, mis tulenevad konkurentsiseaduse 6. peatükist ning VTA määrusest. Toetuse andja peab kontrollima, kas toetus on vähese tähtsusega abi, tehes seda taotlese põhiselt. Toetuse andja analüüsib, kas tegemist on majandusliku eelise ja konkurentsi moonutamisega. Vähese tähtsusega abi andmisel tuleb muu hulgas jälgida, et ühele taotlejale antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei ületaks mis tahes kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul 300 000 eurot. Alates 1. jaanuarist 2024 tõusis vähese tähtsusega abi ülemmäär 300 000 euroni taotleja kohta kolme aasta jooksul, mis tähendab, et ülemmäära arvestatakse jooksvalt abi andmise kuupäevast kolm aastat tagasi¹.

Lisaks on oluline tähele panna, et vähese tähtsusega abi andmisel peab toetuse andja säilitama toetuse andmisega seotud dokumente kümme aastat.

2. peatükk. Toetuse andmise alused

Paragrahviga 5 sätestatakse toetatavad tegevused.

Toetusega toetatakse tegevusi ja projekte, mis panustavad otseselt määruse eesmärkide ja tulemuste saavutamisse. See tähendab, et iga toetatav projekt peab soodustama Eesti vabaihenduste rahvusvahelist koostööd, edendama teadmiste ja kogemuste vahetust või suurendama Eesti kodanikuühiskonna tuntust rahvusvaheliselt.

Rahvusvahelise katusorganisatsiooni sündmuste korraldamise toetuse puhul antakse toetust Eesti vabaihenduste poolt rahvusvahelise katusorganisatsiooni Eestis toimuva sündmuse

¹ Vähese tähtsusega abi. Rahandusministeerium. <https://www.fin.ee/riigihanked-riigiabi-osalused/riigiabi/vahese-tahtsusega-abi>.

korraldamiseks. Toetuse eesmärk on võimaldada rahvusvaheliste liikmete kokkutulekut, kus käsitletakse valdkonna olulisi teemasid, vahetatakse parimaid praktikaid ning edendatakse koostööd. Sündmus peab olema vähemalt kahel järjestikusel päeval toimuva sisuka programmiga ning vastama Eesti ühingu avalikes huvides eesmärkidele, samuti toetama riikliku arengukava – Sidusa Eesti arengukava 2021–2030 – ja selle programmi „Kogukondlik Eesti 2025–2028“ eesmärkide saavutamist. Sündmus peab toimuma jooksva kalendriaasta jooksul ning selleks ei kvalifitseeru spordi- või kultuuriüritused, samuti üksikud koolitused, õppereisid, töökoosolekud või infopäevad. Toetussumma taotluse kohta on kuni 12 000 eurot, kuid mitte üle 25% sündmuse kogueelarvest. Ühele taotlejale on võimalik anda toetust kalendriaastas ühe sündmuse korraldamiseks. Kalendriaastas ei toetata ühe katusorganisatsiooni rohkem kui ühe sündmuse korraldamist, sh juhtudel, kui sama katusorganisatsiooni samal aastal Eestis toimuvate erinevate sündmuste korraldajateks on erinevad Eestis asuvad liikmesühingud.

Rahvusvahelise koostööga seotud reisikulude katmise toetust on võimalik taotleda rahvusvahelise koostööga seotud reisikulude katmiseks, mis on vajalikud huvikaitse ja kogemus- ning teadmussiirde eesmärkidel. Toetuse sihtgrupiks on vabaühendused, kes osalevad välisriigis avalikel kodanikuühiskonna üritustel Eesti kogemuse jagamiseks või rahvusvaheliste koostööprojektide ettevalmistaval töökoosolekul, samuti koolitustel või kutsuvad väliseksperte Eesti kodanikuühiskonna avalikele üritustele. Toetus ei ole mõeldud väga kitsastele või kinnistele üritustele, festivalidele või võistlustele ning ei hõlma mitme esindaja osalemist samast organisatsioonist ega mitme väliseksperti kutsumist. Reisid peavad toimuma jooksva kalendriaasta jooksul ning kulud olema tehtud või tehtavad abikõlblikkuse perioodil.

Rahvusvahelise koostööprojekti omafinantseeringu toetuse raames toetatakse rahvusvahelise koostööprojekti omafinantseeringu katmist või antakse kindlasummalist toetust juhul, kui projektileping on sõlmitud Eesti-välise rahastajaga ning Eesti ühing osaleb projektis taotleja või partnerina. Toetuse ülemmäär projekti kohta on 10 000 eurot, kuid mitte rohkem kui 50% taotleja omafinantseeringust või 10% projekti toetussummast, kui see on kindlasummaline toetus. Ühele taotlejale on toetust võimalik saada kalendriaastas ühe projekti jaoks.

Paragrahviga 6 reguleeritakse kulu abikõlblikkust.

Lõige 1. Käesoleva määruse raames on abikõlblikud kulud selgelt määratletud, et tagada toetuse sihipärane ja tõhus kasutamine. Abikõlblik on kulu, mille on teinud toetuse saaja projekti abikõlblikkuse perioodil ja mis vastab projekti eesmärkidele ning on vajalik, põhjendatud ja otseselt seotud projekti elluviimisega. Tegemist on kulu abikõlblikuks lugemise üldpõhimõttega.

Lõige 2. Sündmuse korraldamisega seotud tööjõukulud, sisseostetavad teenused, teavitustegevused ning kavandatud tegevuste elluviimisega otseselt seotud kulud on vajalikud kvaliteetse sündmuse läbiviimiseks. Toetuse saaja üld- ja arenduskulud on piiritletud kuni 10% ulatuses, et võimaldada organisatsiooni tegevuste jätkusuutlikkust. Osalejate transpordikulude katmine kuni 30% toetusest soodustab laiapõhjalisemat osalemist sündmusel ning rahvusvahelist koostööd.

Lõige 3. Reisikulude osas on toetuse abikõlblikeks kuludeks määratud transpordikulud turistiklassis sihtkohta ja tagasi, samuti transpordikulud lennujaama, raudteejaama, sadama ja hotelli vahel, viisa- ning pagasiga seotud tasud. Need kulud on vajalikud, et tagada osalejate ja ekspertide turvaline ja mugav liikumine ning osalemine rahvusvahelistel üritustel. Reisikindlustuse kulud on abikõlblikud maksimaalselt reisi kestvusele vastavalt ja kehtestatud piirides (50 eurot Euroopa-sisestel ja 100 eurot Euroopa-väliste reiside puhul), mis aitab maandada ootamatuid riske ning tagab osalejate kaitse. Lisaks on võimalik toetusega katta väliseksperdi majutuskulud Eestis toimival üritusel, mis soodustab kvaliteetsete ekspertteadmiste kaasamist ja teadmussiiret kohaliku kogukonna ja organisatsioonide vahel.

Lõige 4. Mitteabikõlblikud kulud on selgelt piiratud, et tagada toetuse sihtotstarbeline kasutamine ja vältida rahaliste vahendite väärkasutust. Inventari, väike- ja põhivara soetused ei kuulu toetuse alla, kuna need ei ole otseselt seotud projekti tegevustega ega ole ajutised kulud. Teenusepakkuja vahendusel soetatud reisiteenuste vahendustasud on välistatud, et hoida kulud võimalikult läbipaistvad. Taotleva ühingu esindaja majutuskulud välisriigis ei ole abikõlblikud. Kapitalirendi tüüpi lepingute kulud, finantstehingute intressid, valuutavahetustasud, viivised ja rahatrahvid ei ole abikõlblikud, kuna need ei ole otseselt seotud projekti elluviimisega. Samuti ei kuulu reserv ootamatute kulude katmiseks toetusest kaetavate kulude hulka. Sündmuse korraldamise sisseostmine teiselt juriidiliselt isikult ei ole abikõlblik, välja arvatud kui tegu on füüsilisest isikust ettevõtjaga, mis soodustab väiksemate teenusepakkuja kaasamist. Lisaks ei toetata kulusid, mis on juba kaetud teistest allikatest, et vältida topeltrahastamist. Kõik muud põhjendamatud ja ebaolulised kulud on samuti välistatud, et tagada toetuse sihtotstarbeline ja efektiivne kasutamine.

Lõike 5 eesmärk on vältida huvide konflikti projekti kavandamisel ja elluviimisel ning selles sätestatakse eraldi otsustuskord nende tasuliste tehingute jaoks, mis seonduvad juhtorgani liikmetega ja seotud isikutega.

Lõike 6 järgi peavad kõik kulud olema tõendatud asjakohaste raamatupidamisdokumentidega nagu arved või samaväärse tõendusväärtusega dokumendid, et tagada kulutuste läbipaistvus ja kontrollitavus.

Paragrahviga 7 sätestatakse abikõlblikkuse periood.

Lõike 1 kohaselt on projekti abikõlblikkuse periood ajavahemik, mille kestel tehakse projekti tegevusi ja tekivad projekti kulud.

Lõike 2 kohaselt on eelnõu § 2 lõike 2 punktis 2 sätestatud toetatavate tegevuste abikõlblikkuse periood seotud konkreetse kalendriaastaga, mil konkurss välja kuulutatakse. See tähendab, et toetuse saamiseks sobilikud tegevused peavad algama ja lõppema sama kalendriaasta jooksul. Säte on kehtestatud eesmärgiga tagada toetuste sihipärane ja tulemuslik rakendamine, lähtudes prioriteetidest, mis kehtivad konkreetse aasta eelarvestrateegia ja poliitikate raames. Ajaliselt piiritletud abikõlblikkuse periood võimaldab tõhusamalt planeerida rahaliste vahendite

kasutamist ning välistada olukorrad, kus toetust kasutatakse tegevuste jaoks, mis ei vasta konkursi raames seatud ajakavale.

Lõige 3 sätestab, et projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamine on võimalik vaid erandkorras ja ainult põhjendatud juhtudel. Sätte eesmärk on pakkuda paindlikkust olukordades, kus projekti elluviimisel tekivad ootamatud ja toetuse saajast sõltumatud viivitused, nagu näiteks:

- loodusõnnetused või muud ettenägematud takistused;
- viivitused koostööpartnerite poolt;
- olulised muudatused projekti elluviimise tingimustes, mida ei olnud võimalik ette näha.

Pikendamise taotlemisel tuleb esitada selged põhjendused ja tõendid viivituste kohta ning näidata, kuidas projekti eesmärgid on võimalik siiski saavutada. See aitab tagada, et toetuse kasutamine on läbipaistev, põhjendatud ja sihipärane. Sätte rakendamine toimub vastavalt konkreetsetele juhistele ja hindamiskriteeriumidele, mis on määratletud toetuslepingus.

3. peatükk. Nõuded taotlejale ja taotlusele

Paragrahviga 8 sätestatakse, kes kvalifitseerub toetuse taotlejaks.

Toetuse taotlejaks võib olla Eestis registrisse kantud mittetulundusühing või sihtasutus, mis ei ole riigi ega kohaliku omavalitsuse, erakonna, äriühingu(te) või nende liidu, ametiühingu või kutseliidu valitseva mõju all. Seega on taotlejatena välistatud erakonnad, äriühingud ning riigi või kohaliku omavalitsuse asutatud ja nende kontrolli all olevad mittetulundusühingud ja sihtasutused või nendest moodustatud võrgustikud ja katusliidud ning avalik-õiguslikud juriidilised isikud.

Õigusmõiste „valitsev mõju“ sisustamisel lähtutakse konkurentsiseaduse § 2 lõikes 4 sätestatust, kohaldades seda käesoleva määruse sisu ja selle rakendamisega seotud juriidiliste isikute liikide kontekstis.²

Lisaks eelnevale peab toetuse taotleja tegutsema avalikes huvides ehk tema eesmärgid või tegevus on suunatud laiemale sihtrühmale kui ühingu liikmeskond, välja arvatud erivajadustega inimesi ühendavad organisatsioonid, ning taotleja tegevus on avalik. Avalik huvi on määratlemata õigusmõiste. Antud määruse tähenduses põhineb avalikul huvi rahastamine avalike vahendite eraldamisel kodanikuühendustele, mille põhikirjaline tegevus ja sihtgrupp ulatub väljapoole ühenduse liikmete või töötajate huvidest. Avaliku huvi sünonüümina võib kasutada avalikes huvides tegutsemist, mis tähendab, et ühenduse tegutsemine peab olema avatud ja läbipaistev, liikmeks astumine peaks olema avatud võimalikult paljudele, eesmärk on ühiskonna kui terviku huvides tegutsemine ja avaliku hüve loomine. Toetust võib majandustegevuseks kasutada, kuid see ei tohi olla organisatsiooni peamine eesmärk ega

² KonkS § 2 lg 4: „Valitsev mõju on võimalus ühe või mitme ettevõtja poolt ühiselt või ühe või mitme füüsilise isiku poolt ühiselt teise ettevõtja aktsiate või osade omamise kaudu, tehingu või põhikirja alusel või muul viisil otseselt või kaudselt mõjutada teist ettevõtjat, mis võib seisneda õiguses:

- 1) oluliselt mõjutada teise ettevõtja juhtorganite koosseisu, hääletamist või otsuseid või
- 2) kasutada või käsutada teise ettevõtja kogu vara või olulist osa sellest.“

tekitada ebaausat konkurentsi erasektoriga. Avaliku tegevuse all on siinkohal mõeldud, et taotlejal on oma tegevust tutvustav ja avalikkusele kättesaadav veebileht või sotsiaalmeedia väljund (nt Facebooki konto), millelt on leitav eestikeelne teave ühingu eesmärkide ja tegevuste kohta ning kus on avaldatud viide eetilise tegevuse põhimõtetele ja/või väärtustele, mida ta oma tegevuses järgib. Taotleja võib oma tegevuse kohta infot jagada ka katus-, partnerorganisatsiooni või kohaliku omavalitsuse veebilehe alamlehel.

Taotleja peab olema taotluse esitamise hetkel olnud Eesti mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud vähemalt ühe aasta. Samuti on tingimuseks, et taotleja ei ole taotlemisele eelneval kalendriaastal KÜSKi rahvusvaheliste katusorganisatsioonide toetust saanud. Esimene tingimus tagab, et toetust saavad taotleda ainult juba toimivad ja usaldusväärsed organisatsioonid, mitte alles hiljuti loodud või registreeritud üksused. Ühe aasta tegutsemisnõue võimaldab hinnata taotleja varasemat tegevust, usaldusväärsust ja suutlikkust projektide elluviimisel. Samuti aitab see vältida olukordi, kus lühikese tegutsemisajaga organisatsioonid loovad end eesmärgiga saada ainult toetust, ilma pikaajalise jätkusuutlikkuseta. Teine nõue on kehtestatud, et tagada toetuste võrdne jaotumine suurema hulga organisatsioonide vahel, vältides olukorda, kus üksikud taotlejad saavad toetust korduvalt järjestikustel aastatel. Selline tingimus soodustab mitmekesisust, võimaldades rohkematel organisatsioonidel saada tuge rahvusvaheliste sündmuste korraldamiseks või nendel osalemiseks. Lisaks aitab see suunata ressursse laiemalt erinevatele projektidele, mis võivad pakkuda uusi ja värskeid lahendusi või lähenemisi.

Paragrahviga 9 sätestatakse, millistele nõuetele peab taotleja vastama. Taotleja peab vastama teatud tingimustele, mille alusel tuvastatakse, kas taotleja on usaldusväärne ning kas tal on olemas tegevuste elluviimiseks vajalik suutlikkus ja valdkondlik pädevus, sealhulgas võime korrektselt asjaajamist korraldada ja oma kohustusi täita.

Taotleja peab olema suuteline kavandatud tegevust läbi viima. Taotlejal ei tohi olla majandusaasta aruande esitamise võlga, KÜSK-iga sõlmitud riigieelarvelise toetuse lepingu rikkumist ega muid kehtivaid kohustusi toetuse andja ees. Majandusaasta aruannete esitamise kontrollimine võib näidata toetuse andjale, et taotlejal on probleeme oma kohustuste täitmise ja aruandlusega või ta väldib aruannete esitamist tahtlikult. Majandusaasta aruande esitamist kontrollitakse äriregistrist.

Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude ja maksete võlga, välja arvatud juhul, kui see võlg on täies ulatuses ajatatud. Kuna eesmärk on toetada taotlejat, kellel ei ole riigi ees rahalist võlga, on see nõue vajalik. Kui taotlejal on maksu- või maksevõlad, mis ei ole ajatatud, pole nimetatud nõue täidetud. Teavet maksuvõla olemasolu kohta saadakse Maksu- ja Tolliametilt. Maksukorralduse seaduse § 27 lõike 1 punktide 4 ja 5 järgi on maksuvõla ning ajatatud maksuvõla andmed avalik teave, mida maksuhaldur võib igaühele avaldada ilma maksukohustuslase nõusoleku ja teadmiseta.

Juhul kui taotleja on varem saanud riigieelarvest, Euroopa Liidu või muudest vahenditest toetust, mis on kuulunud tagasimaksmisele, saab ta toetust üksnes juhul, kui kõik tagasimaksed

on tehtud määratud tähtjaks ja nõutud summas. See on vajalik selleks, et vältida olukorda, kus riik toetab taotlejat, kes ei täida oma kohustusi. Silmas on peetud kõiki riigieelarvelistest vahenditest makstavaid toetusi (mitte üksnes KÜSK-i makstud toetusi), Euroopa Liidu makstavaid toetusi või muudest välisvahenditest makstavaid toetusi. Nõude mõte ei ole kohustada tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi maksma enne tagasimakse tähtaega, vaid sellega ajendatakse tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi maksma tähtjaks.

Samuti on oluline, et taotleja suhtes ei ole algatatud pankroti- või likvideerimismenetlust ega sundlõpetamist. Juhul kui selgub vastupidine, saab järeldada, et taotlejal puudub tegevuse elluviimiseks vajalik finants-, haldus- ja toimumissuutlikkus. Teavet pankroti, likvideerimise ja sundlõpetamise menetluse kohta saab äriregistrist, samuti väljaandest Ametlikud Teadaanded.

Lisaks ei tohi taotleja juhtorgani liiget olla karistatud majanduslase, ametialase, varavastase, avaliku korra, riigi julgeoleku või avaliku usalduse vastase süüteo eest või kui teda on karistatud, siis on ta karistusandmed karistusregistrist kustutatud.

Paragrahviga 10 määratakse kindlaks andmed, mida taotlus peab sisaldama, ja nõuded taotluse sisule.

Taotlus peab vormiliselt sisaldama vähemalt teavet taotleja (sh nimi, registrikood, kontaktandmed, arveldusandmed), taotletava toetuse summa, esindusõigusliku isiku ja omafinantseeringu suuruse kohta. Nimetatud teave ja andmed on aluseks käesoleva määruse §-s 13 sätestatud taotluse vorminõuete kontrolliks.

Lõige 3 sätestab olulised tingimused, millele taotluse peab vastama. Punkti 1 kohaselt peab taotlus sisaldama kinnitust, et taotleja vastab määruse §-des 8 ja 9 sätestatud tingimustele. Nõue kinnitada vastavust eeltoodud tingimustele tagab, et taotleja on teadlik kõigist toetuse saamiseks kehtestatud kriteeriumidest ja täidab neid. Punkt 2 seab tingimuseks sama projekti topeltrahastuse puudumise. See nõue välistab olukorrad, kus sama projekti jaoks saadakse rahastust mitmest allikast, mis võiks viia topeltrahastamiseni ja ressursside ebaefektiivse kasutamiseni. Samuti aitab see säilitada rahastamise läbipaistvust ja ausust. Punkti 3 kohaselt tuleb taotlus esitada kehtival vormil toetuse andja ettenähtud infosüsteemi kaudu. See nõue tagab, et kõik taotlused on vormistatud ühtselt ja vastavad tehnilistele nõuetele, mis lihtsustab hindamist ja menetlust. Infosüsteemi kasutamine lisab läbipaistvust ning muudab dokumentide säilitamise ja töötlemise efektiivseks.

Lõige 4 seab nõudeks esitada koos taotlusega rahvusvahelise katusorganisatsiooni otsus ja kogueelarve. Rahvusvahelise sündmuse korraldamise toetuse puhul on vajalik tõendada katusorganisatsiooni otsuse kohta, et kinnitada sündmuse asjakohasust ja taotleja rolli selle korraldamisel. Kogueelarve lisamine tagab, et hindajad saavad põhjaliku ülevaate sündmuse rahastamisvajadustest ja kuludest

Lõike 5 kohaselt tuleb määruse § 2 lõike 2 punkti 3 taotluse puhul lisada taotlusele välisrahastajale esitatud projekt koos kõigi lisadega ja taotluse rahuldamise otsus või

toetusleping. See tähendab, et kui projektile on juba saadud välisrahastus või toetus, aitab vastava dokumentatsiooni esitamine tagada, et rahastusallikad on selgelt eristatud. See välistab rahaliste vahendite dubleerimise ja võimaldab kooskõlastada erinevate rahastajate panused.

Lõige 6 seab nõude tõendada taotluse esitaja esindusõigus. See aitab vältida olukordi, kus taotlusi esitavad isikud, kellel puudub vastav õigus. Ühise esindusõiguse korral nõutav kõigi esindusõiguslike isikute allkiri tagab otsuste legitiimsuse ja organisatsiooni juhtorgani täieliku heakskiidu.

4. peatükk. Taotlusvooru avamine, taotluse esitamine ja menetlemine ning taotluse kohta otsuse tegemine

Paragrahviga 11 sätestatakse taotlusvooru avamine ja taotluse esitamine.

Rahvusvahelise koostöö taotlusvoor kuulutatakse välja konkursi teavituse avaldamisega KÜSK-i veebilehel vähemalt seitse kalendripäeva enne taotlusvooru avamist.

Taotlusvooru väljakuulutamise teade peab sisaldama vähemalt järgmist teavet: toetuse andja andmed (nimi, aadress, kontaktisiku (kellelt saab lisateavet) e-posti aadress ja telefoninumber); sihtrühm, keda oodatakse taotlusvoorus osalema; taotluse esitamise tähtaeg ja aadress ning taotlusvooru tingimused.

Lõike 3 kohaselt sätestatakse taotlusvooru tingimustes vähemalt toetuse andmise eesmärgid ja oodatavad tulemused, toetuse maksimaalne periood ja taotlusvooru eelarve, taotlusele ja taotlejale esitatavad nõuded ning taotluse hindamise kriteeriumid.

Lõige 4. Taotluse esitamise aega määratletud ei ole, vaid taotlusvoor on avatud ja taotlusi on võimalik esitada jooksvalt seni kuni taotlusvooruks ettenähtud eelarvevahendite maht on esitatud ja heaks kiidetud taotlustega ületatud või kuni taotlusvooru väljakuulutamise eelarveaasta lõpuni.

Lõike 5 kohaselt esitab taotleja kehtival KÜSK-i taotlusvormil ja taotluse eelarve vormil taotluse taotluste menetlemise infosüsteemis. Nõue esitada taotlus kehtival KÜSK-i taotlus- ja eelarvevormil infosüsteemi kaudu tagab taotlusprotsessi standardiseerituse, läbipaistvuse ja lihtsuse. Infosüsteemi kasutamine muudab taotlusandmete säilitamise ja töötlemise efektiivsemaks ning tagab, et kõik taotlused vastavad ühtsetele tehnilistele ja sisulistele nõuetele.

Lõige 6 sätestab eraldi nõude määruse § 2 lõike 2 punktis 1 toodud taotlusvoorule. Nimetatud juhul on tingimuseks, et taotluse esitatakse vähemalt 60 kalendripäeva enne sündmust. Vastav nõue on kehtestatud selleks, et anda toetuse andjale piisavalt aega taotluse vormilise kontrolli ja sisulise läbivaatamise teostamiseks ning otsuse tegemiseks. Samuti aitab see tagada toetuse sujuva ja õigeaegse eraldamise, võimaldades korraldajatel korraldada oma sündmust teadaolevate eelarvevahenditega. Samuti soodustab see planeerimist ja riski vähendamist võimaliku taotluse mitterahuldamise tõttu.

Lõige 7 reguleerib toetuse taotlemist nii juba toimunud kui ka tulevaste reiside puhul, sätestades erinevad taotlusvormid ja tähtjad. Vastavalt reisi toimumise ajale tuleb taotlejal valida vastav

taotlusvorm: toimunud reisi puhul tuleb taotlus esitada taotlusvormil, mis on ette nähtud toetuse taotlemiseks tagasiulatuvalt ning eelseisvate reiside puhul tuleb taotlus esitada taotlusvormil, mis on ette nähtud toetuse taotlemiseks tulevate reisile. See lihtsustab menetlust ning aitab vältida segadust ja vigade tekkimist taotluste vormistamisel. Tulevase reisi puhul on taotluse esitamise tähtaeg vähemalt 20 kalendripäeva enne reisi algust, mis annab piisava aja toetuse menetlemiseks enne reisi toimumist. Tagasiulatuvalt ehk juba toimunud reisi puhul on taotluse esitamise tähtaeg kuni 30 kalendripäeva pärast reisi lõppu. See võimaldab taotleda toetust ka neil, kes ei ole saanud taotlust esitada enne reisi toimumist, kuid piirab seda võimalust aja- ja korra järgimise kaudu. See piirang aitab vältida liiga pikaajalist taotluste esitamist, mis raskendaks aruandlust ja kontrolli. Seonduvalt taotlemisega 2025. aastal on lõike punktis 3 eriregulatsioon.

Paragrahviga 12 sätestatakse taotluse menetlemise aeg. Taotlusvoorule esitatud taotlusi menetletakse jooksvalt vastavalt taotluste esitamisele kuni eelarvevahendite ammendumiseni ja otsus taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta tehakse 30 kalendripäeva jooksul selle esitamisest arvates.

Paragrahviga 13 reguleeritakse taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimist.

Lõigete 1–3 kohaselt kontrollib toetuse andja seitsme tööpäeva jooksul, kas taotleja ja esitatud taotlus vastavad eelnõus sätestatud nõuetele. Juhul, kui taotlus sisaldab vormilisi puudusi, määratakse tähtaeg nende kõrvaldamiseks. Seda sätet ei kohaldata seega juhul, kui taotluses esineb sisulisi puudusi.

Toetuse andja võib juhul, kui taotluse vormilise kontrolli käigus selgub, et taotlus ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused, küsida taotlejalt selgitusi ja lisadokumente taotluses esitatud andmete kohta või nõuda taotluse täiendamist või muutmist. Taotlejale edastatakse vastav teade, milles on kirjeldatud asjaolud, mis vajavad lisaselgitusi või -teavet või täiendamist, ning märgitud tähtpäev puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda taotlejale kuni kolm tööpäeva, mil peatub taotluse menetlemise aeg. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks. Toetuse andja jätab taotluse vormiliselt kontrollimata ja sisuliselt läbi vaatamata, kui taotleja ei ole tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud või kui nende kõrvaldamise raames esitatud lisateave ei anna ikkagi alust lugeda nõue täidetuks. Vastav teavitus edastatakse taotlejale ja tema taotluse kohta tehakse rahuldamata jätmise otsus.

Lõike 4 kohaselt tunnistatakse taotlus nõuetele vastavaks, kui taotleja ja taotlus vastavad määruse nõuetele. Toetuse andja saab tunnistada taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks juhul, kui on täidetud kõik käesoleva määruse §-des 8–10 ja § 11 lõigetes 5-7 sätestatud nõuded.

Paragrahviga 14 reguleeritakse nõuetele vastavaks tunnistatud taotluse sisulise läbivaatamise põhimõtted.

Toetuse andja võib juhul, kui taotluse sisulise läbivaatamise käigus selgub, et taotlus ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused, küsida taotlejalt selgitusi ja lisadokumente taotluses esitatud andmete kohta või nõuda taotluse täiendamist või muutmist. Taotlejale edastatakse vastav teade, milles on kirjeldatud asjaolud, mis vajavad lisaselgitusi või -teavet või täiendamist, ning märgitud tähtpäev puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks võib toetuse andja anda taotlejale kuni kolm tööpäeva, mil peatub taotluse menetlemise aeg. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks. Toetuse andja jätab taotluse sisuliselt läbi vaatamata, kui taotleja ei ole tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud või kui nende kõrvaldamise raames esitatud lisateave ei anna ikkagi alust lugeda nõue täidetuks.

Paragrahviga 15 reguleeritakse taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuse tegemise tingimused ning kord.

KÜSKi juhatus teeb taotluse rahuldamise otsuse, kui taotleja ja taotlus vastavad nii vormiliselt kui sisuliselt kõikidele nõuetele ning taotluse rahuldamiseks on olemas piisavad eelarvevahendid.

KÜSKi juhatus teeb taotluse osalise rahuldamise otsuse, kui taotleja ja taotlus vastavad nii vormiliselt kui sisuliselt nõuetele, kuid taotluse täielik rahuldamine eelarveliselt ei ole põhjendatud või puuduvad täielikuks rahuldamiseks piisavad eelarvevahendid. Osalise rahuldamise otsusele teeb toetuse andja eelnevalt taotlejale ettepaneku taotluse osaliseks rahuldamiseks, millega taotleja võib nõustuda või mitte nõustuda. Taotluse osaline rahuldamine sisaldab ettepanekut taotletud toetuse vähendamiseks ja/või projektis kavandatud toetatavate tegevuste muutmiseks. Ettepanekule vastamise tähtaeg on üldjuhul 14 kalendripäeva. Osalise rahuldamise ettepanekuga nõustumisel peab taotleja ka ühtlasi kinnitama, et ta on osalise rahuldamisega nõus ning et taotluses toodud projekti eesmärk on endiselt saavutatav. Kui taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga või ei nõustu ettepanekuga ettenähtud aja jooksul, teeb KÜSKi juhatus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Taotluse rahuldamise ja osalise rahuldamise otsuses sätestatakse vähemalt otsuse kuupäev, toetuse saaja andmed, toetuse summa ja toetatavad tegevused. Samuti sisaldab otsus viidet vaidlustamise korra kohta.

Taotlus jäetakse rahuldamata, kui see ei vasta täielikult määruse vormilistele või sisulistele nõuetele. Rahuldamata jätmise aluseks võib samuti olla taotluste rohkuse korral piisavate eelarvevahendite puudumine, olukord, kus selgub, et taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid ning puudused on toetuse andja määratud tähtpäevaks kõrvaldamata, või kui taotleja või temaga seotud isik mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil. Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt otsuse tegemise kuupäev, taotleja nimi, otsuse põhjendus ning selgitus otsuse vaidlustamise korra kohta.

Taotlejale saadetakse tema kohta tehtud otsus elektrooniliselt 14 kalendripäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist.

Kõigi toetust saanud ühingute nimed koos projekti nime ja toetussummaga avaldatakse toetuse andja veebilehel toetuse andmise avalikustamise ja läbipaistvuse eesmärgil.

5. peatükk. Toetuse maksmise tingimused, aruandlus ja tagasinõudmine

Paragrahviga 16 reguleeritakse riigieelarvelise toetuse väljamaksmise tingimusi.

Kui toetuse andja juhatuse otsuse alusel kuulub taotlus rahuldamisele või osalisele rahuldamisele, sõlmib toetuse andja toetuse saajaga riigieelarvelise toetuse lepingu. Lepingus sätestatakse üksikasjalikumad tingimused toetuse väljamaksmiseks.

Lõikega 4 määratakse kindlaks, mis juhtub siis, kui pärast toetuse andmise otsust ei õnnestu toetuse saajaga lepingut sõlmida. Sätte eesmärk on tagada, et toetust kasutatakse õigel ajal ja tõhusalt. Kui lepingut 20 tööpäeva jooksul ei sõlmita ja põhjused on toetuse saaja kontrolli all, on toetuse andjal õigus tühistada varasem otsus, millega toetuse taotlus rahuldati. See tähendab, et toetuse saaja kaotab õiguse toetust saada.

Paragrahviga 17 sätestatakse toetuse kasutamisega seotud aruandluskohustuse nõuded, millega reguleeritakse seda, kuidas toimub toetuse saaja aruandlus, millised on tähtajad, aruannete kontrollimise kord ja võimalikud tagajärjed, kui aruandlus või projektitegevused ei vasta nõuetele.

Toetuse saaja kohustub esitama aruande lepingus kokkulepitud tähtajaks. Aruanne võimaldab toetuse andjal hinnata, kuidas projekti tegevused ja eesmärgid on projekti kestel ellu viidud, ning tuvastada võimalikke kõrvalekaldeid või tegevuste ümberkorraldamise vajadusi. See annab ka ülevaate kavandatud tegevuste üldisest tulemuslikkusest ja nende mõjust. Regulaarne järelevalve suurendab läbipaistvust ja aitab tagada avalike vahendite tõhusa kasutamise. Hindamise eesmärk on tagada, et tegevused on ellu viidud tulemuslikult, toetuse vahendeid on kasutatud eesmärgipäraselt ja kõik tegevused vastavad kinnitatud ajakavale.

Aruanded peab digitaalselt allkirjastama esindusõiguslik isik ning aruannete koostamiseks tuleb kasutada lepingu lisadeks olevaid aruandevorme. Kui aruande kontrollimisel ilmnevad puudused (nt ebatäpsused, lisadokumentide puudumine), on toetuse andjal õigus teha ettepanek nende kõrvaldamiseks.

Kui toetuse saaja aruandluses või toetuse kasutamisega seotud dokumentides on esitatud ebaõigeid või puudulikke andmeid või kui projekti tegevusi ei ole riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingus kokku lepitud tähtajaks ja tingimustel ellu viidud või need ei ole tõendatud, on toetuse andjal õigus aruannet mitte kinnitada. Selle sättega tagatakse, et toetuse kasutamine on läbipaistev ja vastab kehtestatud nõuetele, ning kaitstakse toetuse andja õigust sekkuda rikkumiste korral.

Paragrahviga 18 sätestatakse toetuse tagasinõudmise ja -maksmise ning ajatamise kord.

Paragrahvis sätestatakse tingimused, mille korral on toetuse andjal õigus nõuda makstud toetus osaliselt või täielikult tagasi. Need tingimused on mõeldud tagama, et toetust kasutatakse sihipäraselt, läbipaistvalt ja kooskõlas määruses sätestatud nõuetega.

Toetus nõutakse täielikult või osaliselt tagasi, kui ei ole tõendatud heakskiidetud taotluses kavandatud tegevuste tulemuste ja eesmärkide saavutamine või kui toetust ei ole kasutatud otsuses ettenähtud korras ja tingimustel. Samuti on tagasinõudmine põhjendatud juhul, kui toetuse saaja ei esita nõutavaid sisu- ja finantsaruandeid, mis kinnitavad, et toetust on kasutatud korrektselt.

Olulised rikkumised teavitusnõuetes või tähtaegade ületamine võivad samuti põhjustada tagasinõude. Sellised rikkumised võivad kahjustada projekti avalikku nähtavust või mõjutada teiste seotud osaliste tööd ja eesmärke. Teavitusnõuded tulenevad käesoleva määruse § 19 lõike 2 punktist 6.

Toetus tuleb tagasi maksta, kui selgub, et taotlus rahuldati valeandmete põhjal või kui toetuse saaja on varjanud olulist teavet. Lisaks on tagasinõudmine võimalik juhul, kui toetuse saajal on toetuse andja ees muid täitmata rahalisi kohustusi, mis näitavad ebausaldusväärsust rahaliste kohustuste täitmisel.

Kui toetus jääb otsuses määratud tähtajaks kasutamata või toetuse saaja esitab avalduse toetuse kasutamisest loobumise kohta, on toetuse tagasinõudmine loogiline samm, et vältida vahendite kasutamist eesmärgitult. Selle sätestamine on vajalik, kuna praktikas on esinenud selliseid olukordi teistes KÜSK-i taotlusvoorudes.

Need tingimused tagavad, et toetust kasutatakse läbipaistvalt ja tulemuslikult, toetades programmi eesmärke ning minimeerides väärkasutuse riski.

Toetuse andja otsustab toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise kaalutlusõiguse kohaselt. Kui toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ja rikkumine tõi kaasa rahalise mõju, kuid toetuse andjal ei ole võimalik rahalise mõju suurust hinnata, vähendatakse toetust protsentuaalselt olenevalt rikkumise raskusest ja mõjust kulu abikõlblikkusele. Toetuse tagasinõudmine või toetussumma vähendamine otsustatakse käesoleva määruse §-s 17 sätestatud aruandluse käigus.

Toetuse tagasinõudmise otsust ei tehta, kui puudus kõrvaldatakse või kohustus või nõue täidetakse poolte vahel kokkulepitud aja jooksul või kui toetuse saaja avastas ja teatas toetuse andjale esimesel võimalusel, et talle on hüvitatud mitteabikõlblik kulu, ning tagastas toetuse.

Tagasimaksmisele kuuluva toetuse võib ajatada toetuse saaja põhjendatud ajatamistaotluse alusel. Toetuse tagasimaksmise ajatamiseks esitab toetuse saaja toetuse andjale hiljemalt 15 kalendripäeva jooksul toetuse tagasinõudmise otsuse kättesaamisest arvates ajatamistaotluse, milles on toodud ajatamise vajaduse põhjendus ja soovitud tagasimaksmise ajatamiskava. Ajatamistaotlusele peab toetuse saaja lisama finantsseisu kajastavad dokumendid (näiteks kontoväljavõtted, laenulepingute koopiad, teenuseosutamise lepingud, muid tulusid ja kulusid kajastavad lepingud).

Ajatamistaotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta teeb toetuse andja otsuse 20 kalendripäeva jooksul ajatamistaotluse saamisest arvates. Põhjendatud juhul võib otsuse tegemise tähtaega pikendada mõistliku aja võrra, teavitades sellest toetuse saajat.

Toetuse tagasimaksmise ajatamise perioodi määrab toetuse andja, arvestades võimaluse korral toetuse saaja esitatud tagasimaksmise ajatamiskava. Kui esitatud tagasimaksmise ajatamiskava ei ole võimalik arvestada (näiteks on soovitud ajatamiskava esitatud ebamõistlikult pikale perioodile), peab toetuse andja ajatamise perioodi määramist põhjendama, kuna tegemist võib olla toetuse saaja kahjuks tehtava otsusega.

Ajatamise otsuse võib tunnistada kehtetuks, kui toetuse saaja ei maksa ajatamiskava kohaselt toetust tagasi. Ajatamise otsuse kehtetuks tunnistamise korral peab toetuse saaja maksma kogu

toetuse tagasi 30 kalendripäeva jooksul ajatamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsuse jõustumisest arvates.

Juhul, kui tagasimaksmisele kuuluvat toetust tähtajaks tagasi ei maksta, nõuab toetuse andja tagasimaksmisele kuuluva toetuse tagasi võlaõigusseaduse 52. peatüki (§-d 1027–1042) ehk alusetu rikastumise sätete kohaselt. Sellisel juhul teavitatakse toetuse saajat ettevõetavatest sammudest toetuse tagasinõudmisel kirjalikult.

6. peatükk. Poolte õigused ja kohustused

Paragrahviga 19 sätestatakse toetuse saaja õigused ja kohustused. Selles paragrahvis sätestatakse toetuse saaja üldised õigused ja kohustused, mis tagavad, et toetuse andmine vastab haldusmenetluse põhimõtetele, ning aitavad täita haldusorgani kohustusi toetuse saajate ees ja tagada toetuse andmise järelevalve.

Lõike 1 järgi on toetuse saajal õigus saada toetuse andjalt teavet ja nõuandeid, mis on seotud määruses või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega. Samuti on toetuse saajal igal ajal õigus toetusest loobuda või see tagastada.

Lõikes 2 on sätestatud toetuse saaja kohustused. Kohustusi rakendatakse alates taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsusest. Toetuse saaja peab tagama määruses ja lepingus sätestatud kohustuste täitmise ning tegevuse eduka elluviimise.

Paragrahviga 20 sätestatakse toetuse andja õigused ja kohustused.

Lõike 1 järgi on toetuse andjal õigus kontrollida toetuse kasutamise eesmärgipärasust, saada toetuse saajalt toetuse kasutamise kohta teavet, tutvuda dokumentidega, nõuda toetuse osalist või täielikku tagastamist ning keelduda toetuse maksmisest, kui toetuse saaja rikub määruses sätestatud tingimusi või kaldub määruses sätestatust muul viisil kõrvale.

Lõike 2 kohaselt peab toetuse andja edastama taotlejale või toetuse saajale määrusega reguleeritud otsused, kontrollima toetatavate tegevuste läbiviimist ning teavitama toetuse saajat määruses ja muudes toetuse kasutamist reguleerivates õigusaktides tehtud muudatustest. Samuti peab toetuse andja tagama, et vähese tähtsusega abi andmisel kantakse andmed riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse ning täidetakse muid konkurentsiseaduse 6. peatükis toodud kohustusi.

7. peatükk. Vaidemenetlus

Paragrahviga 21 reguleeritakse vaide esitamist ja menetlemist. Toetuse andja otsuse või toimingu peale võib esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaide lahendab toetuse andja.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõuga ei võeta üle ega rakendata Euroopa Liidu õigust. Eelnõu on kooskõlas VTA määrusega.

5. Määruse mõjud

5.1. Sotsiaalne mõju

Sihtrühm: mittetulundusühing või sihtasutus, mis ei ole riigi ega kohaliku omavalitsuse, erakonna, äriühingu(te) või nende liidu, ametiühingu või kutseliidu valitseva mõju all. Viimastel aastatel on kolme toetussuuna raames toetatud ühingute arv olnud 40-60 ringis. Reisitoetused on seni olnud valdavalt haridus- ja noorsootöö, vaimse tervise ning sihtrühma enesearengu fookusega. Välisprojektides on olnud fookuses sotsiaalne kaasatus, võrdsed võimalused ja keskkonnakaitse laiemalt. Rahvusvaheliste katusorganisatsioonide suursündmused on toetanud keskkonnakaitset, kultuuri ning samuti sihtrühma enesearengut. Kõigis valdkondades on olulisel kohal läbipaistev ja kaasav poliitikakujundamine ning kogukondade võimekuse ja hoolivuse edendamine, kusjuures rahvusvahelise koostöö teemad on esindatud eelkõige suursündmustel.

Mõju ulatus: Määrus toetab sõltumatuid vabaühendusi, mis aitavad tugevdada kodanikuühiskonda ja parandada valdkondlikku koostööd nii kohaliku kui rahvusvahelise tasandi ürituste ja projektide kaudu. Selle mõjul võib suureneda mittetulundussektori organisatsioonide võimekus, läbipaistvus ja koostöövõime, mis omakorda toetab ühiskonna sidusust ja demokraatlikke väärtusi. KÜSKi rahvusvahelise koostöö toetamise toetused on Eesti kodanikuühiskonna organisatsioonidele üks vähestest võimalustest, mille toel rahvusvahelist koostööd strateegiliselt edendada.

Mõju avaldumise sagedus ja ebasoovitava mõju esinemise risk on **väike**. Määruse mõju avaldub regulaarselt toetatavate sündmuste ja projektide kaudu, aidates vabaühendustel saavutada strateegilisi eesmärgi. Ebasoovitava mõju risk on madal, kuna toetuste kasutus on rangelt reguleeritud ning dokumenteeritud. Võimalik risk on seotud toetuste ebaõige kasutamisega või huvide konfliktidega, mida minimeeritakse nõuetekohase järelevalvega.

Järeldus mõju olulisuse kohta: mõju sihtrühmale on **oluline**, kuid positiivne.

5.2. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele

Sihtrühm: Sihtasutuse Kodanikuühiskonna Sihtkapital töötajad, kelle ülesanne on menetleda taotlusi.

KÜSK-is töötab 15 inimest. Toetuse taotluste menetlemisega puutub kokku maksimaalselt neli inimest. Seega on sihtrühm väga **väike**.

Mõju ulatus: Määruse rakendamisega kaasneb mõningane töökoormus, kuid kuna taotlusvoorude läbiviimine ei ole toetuse andjale uus tegevus, ei teki vajadust lisatöökohtade järele. Mõju avaldumise sagedus ja ebasoovitava mõju esinemise risk on väike, sest KÜSK-i ülesandeid eelnõuga ei muudeta. Seega ei kaasne vajadust muudatustega kohaneda.

Järeldus mõju olulisuse kohta: mõju sihtrühmale on **väheoluline**.

6. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital teeb kõik tegevused seoses toetuse andmisega ehk korraldab taotlusvooru, menetleb toetuse taotlusi, nõustab taotlejaid ja toetuse saajaid ning tagab toetuse andmise ja kasutamise kontrolli vastavalt määrusele.

Toetus jaotatakse riigieelarve strateegiaga kodanikuühiskonna arendamiseks eraldatud eelarve alusel avatud taotlusvooru raames.

Eelnõul puudub vahetu mõju riigieelarve tuludele ja kuludele võrreldes toetuse senise rakendamisega.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub **üldises korras**, s.o kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist. Kuna määruse rakendamisega ei kaasne lisategevusi, puudub vajadus planeerida määrusega kohanemiseks lisaaga.

8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu on esitatud EIS-i kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile.